

جناح در گستره تاریخ

(جلد ۱)

نویسندگان

دکتر محمد حسن نیا - مهندس محمد جلالی

انتشارات جنوب

تهران، ۱۳۹۸

شماره کتابشناسی: ۵۶۴۶۲۸۹

هر گونه بهره‌برداری از این اثر بدون اجازه مؤلف پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

۷	 پیشگفتار
۱۱	 مقدمه
۱۳	 فصل اول: جغرافیای تاریخی جناح
۱۵	 شهر جناح در تقسیمات کشوری ایران
۱۹	 شهر جناح در گستره استان ایران و خلیج فارس
۲۳	 شهر جناح در گذر تاریخ
۲۸	 نگاهی به قلعه‌ها و سکونت گاهای تاریخی شهر جناح
۳۲	 نگاهی به تاریخ و پیشینه تاریخی شهر جناح با تاکید بر تنب پرگان
۳۷	 نگاهی به آثار باستانی و تاریخی شهر جناح در پهنه‌های خلیج فارس
۴۱	 بررسی تحولات معاصر شهر جناح از طریق تاریخ شهر (قسمت اول)
۴۵	 سیری در تحولات شهر جناح از نگاه تاریخ شفاهی (قسمت دوم)
۴۹	 شهر جناح در اسناد تاریخی دوران معاصر
۵۴	 نگاهی به شهرداری جناح و اقدامات آن در یک سال اخیر
۶۱	 فصل دوم: تاریخ اقتصادی شهر جناح
۶۳	 تاریخ اقتصادی شهر جناح با تاکید بر مسیرهای تجاری
۶۸	 تاریخ اقتصادی شهر جناح با تاکید بر کشاورزی و باغداری
۷۲	 تاریخ اقتصادی شهر جناح با تاکید بر تجارت
۷۶	 ارتباط تجاری شهر جناح و بندر چارک در بستر تاریخ
۸۰	 گذری بر اقتصاد جناح از کشاورزی به تجارت
۸۴	 نقش راه‌های ارتباطی در شکوفایی اقتصاد جناح در مسیر تاریخ
۸۹	 نقش کودکان و نوجوانان در اقتصاد خانواده در شهر جناح در بستر تاریخ

۹۳	نقش زنان جناحی در تاریخ اقتصادی و اجتماعی این شهر تاریخی
۹۷	نگاهی به توسعه گردشگری در شهر جناح
۱۰۱	فصل سوم: تاریخ اجتماعی شهر جناح
۱۰۳	شهر نشینی و شهرسازی جناح در بستر تاریخ (قسمت اول)
۱۰۸	سیر مهاجرت در شهر جناح در بستر تاریخ (قسمت اول)
۱۱۲	سیر مهاجرت در شهر تاریخی جناح با تاکید بر ترکیب جمعیتی (قسمت دوم)
۱۱۶	تاثیر مهاجرت بر کودکان در شهر جناح در بستر تاریخ
۱۲۰	تغییر در فرهنگ خوراکی مردم جناح در بستر تاریخ (قسمت اول)
۱۲۴	پوشش مردم جناح در بستر تاریخ (قسمت اول)
۱۲۸	پوشش مردم جناح در بستر تاریخ (قسمت دوم)
۱۳۳	فصل چهارم: تاریخ فرهنگی شهر جناح
۱۳۵	تاریخ فرهنگی جناح با تاکید بر تاریخ آموزش (قسمت اول)
۱۳۹	موزه مردم‌شناسی جناح از موزه‌های برگزیده منطقه خلیج فارس (قسمت اول)
۱۴۴	نقش زنان جناحی در تاریخ و فرهنگ این شهر تاریخی (قسمت اول)
۱۴۸	نقش زنان جناحی در تحولات اجتماعی فرهنگی معاصر این شهر (قسمت دوم)
۱۵۲	بررسی امثال و حکم جناحی با تاکید بر کذب امثال و حکم جناحی
۱۵۶	معماری و شهرسازی شهر جناح در بستر تاریخ (قسمت اول)
۱۶۱	فصل پنجم: آداب و رسوم مردم شهر جناح
۱۶۳	آداب و رسوم ماه مبارک رمضان در جناح (قسمت اول)
۱۶۷	آداب مردم شهر جناح در روز عید سعید فطر در گذشته و اکنون
۱۷۱	آداب و رسوم عید قربان در جناح در بستر تاریخ (قسمت اول)
۱۷۵	آداب و رسوم عید قربان در شهر جناح در بستر تاریخ (قسمت دوم)
۱۷۹	گذری بر مراسم ازدواج و عروسی در جناح در بستر زمان
۱۸۳	فصل ششم: مشاهیر شهر جناح
۱۸۵	نگاهی به مشاهیر جناح با تاکید بر شرفا شرفایی
۱۹۰	نگاهی به مشاهیر شهر جناح با تاکید بر احمد پذیرا (احمد مدان)
۱۹۴	نگاهی به مشاهیر و بزرگان شهر جناح با تاکید بر خانم رابعه فرشادی
۱۹۹	منابع

پیشگفتار

شهر جناح در مناطق پسرانه‌ای خلیج فارس از شهرهای مهمی است که همواره ارتباط مستقیم از طریق مسیر خورجناح با کمترین فاصله با کرانه‌های خلیج فارس در منطقه شیپکوه داشته است. آثار تمدنی و به ویژه تنب پرگان نشان از آن دارد که حیات اجتماعی در ادوار متعدد تاریخ فلات ایران در شهر جناح وجود داشته است و دشت جناح همواره مکان ریست‌ناسی برای مردم مناطق خلیج فارس بوده است. در دوران‌های متعدد تاریخی شهر جناح به عنوان یک شهر تجاری شناخته می‌شده و راه‌های متعددی از این شهر به مناطق مختلف منشعب می‌شده است. آثار و بناهای تاریخی نشان از باستانی بودن شهر جناح دارد و علاوه بر این شهر جناح دارای دشت وسیع همراه با باغات درخت خرما بود که می‌توانست در حیات مردم شهر جناح در بستر تاریخ تاثیرگذار باشد. با وجود این جناح همواره یک شهر تجاری شناخته می‌شده که ارتباط زیادی با راه‌ها تجاری استان فارس داشته است. جزیی نیز از مناطق متعدد جنوب ایران با توجه به موقعیت تجاری این شهر، به جناح مهاجرت کردند و در این شهر ماندگار شدند. مهاجرت‌هایی نیز از این شهر به مناطق مختلف ایران، کشورهای حوضه جنوبی خلیج فارس صورت گرفت که بر روند تحولات اجتماعی و فرهنگی این شهر تاثیرگذار بود. نوشتار حاضر که جلد نخست جناح در گستره تاریخ می‌باشد در نظر دارد از جوانب متعدد شهر جناح را مورد واکاوی قرار دهد و نشان دهد که این شهر تاریخی تاکنون تحولات زیادی را پشت سر گذاشته است که بسیاری از آن‌ها به رشته تحریر در نیامده است و در تاریخ شفاهی مردم جناح سینه به سینه نقل می‌شود. بنابراین در روزگار کنونی بررسی تاریخ شفاهی جناح که در این نوشتار به آن پرداخته شده است و مکتوب کردن تحولات آن از مباحث مهمی است که در مجلدات متعدد این نوشتار همواره مورد توجه می‌باشد. کتاب حاضر دارای پیشگفتار، مقدمه و شش فصل مطلب

است که در فصول متعدد به صورت قسمت به قسمت به مطالبی در مورد شهر جناح پرداخته شده است. دلیل عنوان قسمت اول و قسمت دوم برای برخی از مباحث این کتاب این است که در مجلدات آتی قسمت‌های دیگر به مباحث عنوان شده اضافه می‌گردد و در مورد مشاهیر نیز به تمامی مشاهیر جناح در جلدهای دیگر کتاب پرداخته می‌شود. فصل اول کتاب در مورد جغرافیای تاریخی شهر جناح است که در این فصل به مباحثی چون شهر جناح در تقسیمات کشوری ایران، شهر جناح در گستره تاریخ ایران و خلیج فارس، شهر جناح در گذر تاریخ، نگاهی به قلعه‌ها و سکونت گاهای تاریخی شهر جناح، نگاهی به تاریخ و پیشینه تاریخی شهر جناح با تاکید بر تنب پرگان، نگاهی به آثار باستانی و تاریخی شهر جناح در پسرکانه‌های خلیج فارس، بررسی تحولات معاصر شهر جناح از صورت تاریخی شفاهی، شهر جناح در اسناد تاریخی دوران معاصر و نگاهی به شهرداری جناح و اقدامات آن در یک سال اخیر پرداخته شده است. فصل دوم کتاب در ارتباط با تاریخ اقتصادی جناح است که در این فصل مباحثی نظیر تاریخ اقتصادی شهر جناح با تاکید بر مسیرهای تجاری، تاریخ اقتصادی شهر جناح با تاکید بر کشاورزی و باغداری، تاریخ اقتصادی شهر جناح با تاکید بر تجارت، ارتباط تجاری شهر جناح و بندر چارک در بستر تاریخ، گذری بر اقتصاد جناح از کشاورزی به تجارت، نقش راه‌های ارتباطی در شکوفایی اقتصاد جناح در مسیر تاریخ، نقش کودکان و نوجوانان در اقتصاد خانواده در شهر جناح در بستر تاریخ، نقش زنان جناحی در تاریخ اقتصادی و اجتماعی این شهر تاریخی، نگاهی به توسعه گردشگری در شهر جناح مورد بررسی قرار می‌گیرد. عنوان فصل سوم کتاب تاریخ اجتماعی شهر جناح است که در این فصل به مباحثی از قبیل شهرنشینی و شهرسازی جناح در بستر تاریخ، سیر مهاجرت در شهر جناح در بستر تاریخ، سیر مهاجرت در شهر تاریخی جناح با تاکید بر ترکیب جمعیتی، تاثیر مهاجرت بر کودکان در شهر جناح در بستر تاریخ، تحول در فرهنگ خوراکی مردم جناح در بستر تاریخ و پوشش مردم جناح در بستر تاریخ به صورت مفصل پرداخته شده است. فصل چهارم کتاب تاریخ فرهنگی شهر جناح می‌باشد که در این فصل مباحثی نظیر تاریخ فرهنگی جناح با تاکید بر تاریخ آموزش، موزه مردم‌شناسی جناح از موزه‌های برگزیده منطقه خلیج فارس، نقش زنان جناحی در تاریخ و فرهنگ این شهر تاریخی، نقش زنان جناحی در تحولات اجتماعی و فرهنگی معاصر این شهر، بررسی امثال و حکم جناحی با

تاکید بر کتاب امثال و حکم جناحی و معماری و شهرسازی شهر جناح در بستر تاریخ بررسی شده است. فصل پنجم کتاب در ارتباط با آداب و رسوم مردم شهر جناح است که در این فصل به آداب و رسوم ماه مبارک رمضان در جناح، آداب مردم شهر جناح در روز عید سعید فطر در گذشته و اکنون، آداب و رسوم عید قربان در جناح در بستر تاریخ، آداب و رسوم عید قربان در شهر جناح در بستر تاریخ و گذری بر مراسم ازدواج و عروسی در جناح در بستر زمان پرداخته شده است. فصل ششم کتاب هم در مورد مشاهیر جناح است که در مجلدات بعدی به این مشاهیر اضافه می‌گردد.

دکتر محمد حسن نیا - مهندس محمد جلالی

زمستان ۱۳۹۷